ЗВО «Львівський університет бізнесу та права»

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ЕТИКА В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ»

ВК 1.13

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність D4 Публічне управління та адміністрування
Освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування
Кваліфікація магістр публічного управління та адміністрування
Цикл підготовки професійної підготовки (вибіркова компонента)
Рік навчання 1
Семестр 2
Форма навчання денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 3,5 (105 год.)
Форма підсумкового контролю залік
Мова викладання українська

Лектор дисципліни

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Етика в сфері публічного управління» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних компетентностей щодо етичних засад професійної діяльності у сфері публічного управління та адміністрування. Дисципліна розкриває сутність моралі, етики та професійної етики, принципи етичної поведінки публічних службовців, етику ділового спілкування, етичні аспекти прийняття управлінських рішень, питання доброчесності, конфлікту інтересів, запобігання корупції та відповідальності за порушення встановлених норм. Особлива увага приділяється етичним викликам публічного управління в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови, вимогам європейської інтеграції у сфері доброчесності, а також етичному та відповідальному використанню інформаційних технологій і штучного інтелекту в публічному управлінні.

Метою вивчення дисципліни «Етика в сфері публічного управління» для здобувачів ступеня магістра є формування системи теоретичних знань і практичних компетентностей у сфері професійної та службової етики, доброчесності, запобігання конфлікту інтересів і корупційним проявам, а також розвиток навичок прийняття та реалізації обґрунтованих управлінських рішень на засадах законності, неупередженості, відповідальності, відкритості та поваги до прав людини. Оскільки магістерський рівень передбачає підготовку фахівців до управлінської, аналітичної та дослідницької діяльності, мета дисципліни деталізується через такі завдання:

- **Теоретико-методологічна підготовка:** формування системи знань про сутність, принципи та категорії етики, моралі й професійної етики, особливості етичної інфраструктури публічного управління.
- **Етична поведінка та комунікація:** засвоєння вимог Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, формування навичок етичного ділового спілкування, публічних виступів, конструктивного врегулювання конфліктів.
- **Доброчесність і запобігання корупції:** формування навичок виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, застосування антикорупційного законодавства України, аналізу корупційних ризиків.

– **Управлінські рішення:** розвиток здатності приймати управлінські рішення з урахуванням етичних і правових вимог, прогнозувати їх соціальні наслідки та враховувати стандарти доброчесності ЄС і ОЕСР.
– **Цифрова етика:** формування розуміння етичних аспектів використання інформаційних технологій і штучного інтелекту у публічному управлінні.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти набувають здатності:

– визначати сутність, предмет і завдання професійної етики та етики ділових відносин, характеризувати місце професійної етики у виконанні службових обов'язків;
– аналізувати морально-етичні дилеми та ситуації морального вибору у професійній діяльності публічних службовців і обґрунтовувати етично виважені рішення;
– застосовувати норми ділового етикету під час офіційних заходів, переговорів, публічних виступів та службової комунікації з громадянами;
– виявляти потенційний і реальний конфлікт інтересів, визначати способи його запобігання та врегулювання;
– застосовувати положення антикорупційного законодавства та оцінювати роль доброчесності у забезпеченні ефективного публічного управління.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 1. Наукові засади та принципи професійної етики: сутність, види, значення.	2/2/-	Магістранти повинні знати: предмет і основні категорії етики; сутність моралі та професійної етики; основні етичні теорії. Вміти: застосовувати принципи професійної етики у професійних ситуаціях публічного управління.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 2. Етика ділового спілкування в системі публічного управління.	2/2/-	Знати принципи ділового етикету та службової комунікації. Вміти: застосовувати правила професійного листування, телефонного та електронного спілкування; використовувати навички публічного виступу та конструктивного ведення ділової суперечки.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 3. Професійна етика в системі публічного управління.	2/2/-	Знати вимоги Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування (у редакції 2025 р.). Вміти: аналізувати моральні дилеми та ситуації професійного вибору; застосовувати етичні норми у службовій діяльності.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 4. Конфлікт інтересів на публічній службі: етичні та правові аспекти.	2/2/-	Знати поняття та види конфлікту інтересів. Вміти: виявляти потенційний і реальний конфлікт інтересів; визначати способи його запобігання та врегулювання відповідно до методичних рекомендацій НАЗК.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 5. Поняття, види та форми корупції.	2/2/-	Знати поняття, ознаки, види та форми корупції. Вміти: розрізняти корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення; аналізувати корупційні ризики у сфері публічного управління як загрози національній безпеці.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 6. Законодавство України у сфері запобігання корупції.	2/2/-	Знати основні положення Закону України «Про запобігання корупції» та суміжних актів. Вміти: застосовувати норми законодавства під час вирішення практичних ситуацій; виявляти правові колізії у сфері запобігання корупції.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 7. Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення. Антикорупційні органи України.	2/2/-	Знати коло суб'єктів відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення; повноваження НАЗК, НАБУ, САП, ВАКС, АРМА. Вміти: аналізувати механізми забезпечення доброчесності на публічній службі.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 8. Антикорупційна політика України в контексті європейської інтеграції.	2/2/-	Знати засади державної антикорупційної політики, Державну антикорупційну програму, Стратегію антикорупційних комунікацій на 2026–2030 роки, стандарти доброчесності ЄС та ОЕСР. Вміти: аналізувати стратегічні документи; оцінювати роль доброчесності у забезпеченні ефективного публічного управління.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Теми для самостійного вивчення	-/-/73	Етичні засади взаємовідносин публічних службовців і громадян. Професійна честь, гідність та репутація публічного службовця. Причини та специфіка конфлікту інтересів, способи його запобігання та врегулювання. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: зміни 2025 року. Маніпулювання інформацією у контексті норм і принципів професійної етики. Принципи доброчесності у сфері публічного управління. Міжнародні стандарти професійної поведінки публічних службовців (ОЕСР, ЄС). Етичні виклики публічного управління в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови. Етичні аспекти використання штучного інтелекту в публічному управлінні. Професійний розвиток та підвищення кваліфікації як складова професійної етики. Етичні аспекти управління персоналом у публічній сфері.		
Всього	**16/16/73**			
Всього балів за поточний контроль				**40**
Залікова оцінка				**60**
Всього				**100**

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери. СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними. СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.
Програмні результати навчання (ПРН)	РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення. РН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад: лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Використання інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача та з обов'язковим зазначенням цього у роботі.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Залік
90–100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82–89	B (дуже добре)	добре	зараховано
75–81	C (добре)	добре	зараховано
64–74	D (задовільно)	задовільно	зараховано
60–63	E (достатньо)	задовільно	зараховано
35–59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не зараховано
1–34	F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	незадовільно	не зараховано

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

/

Додаткова література

/

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Білокур Є. І., Даниленко Ю. С. Етика поведінки державних службовців як якісна складова змісту державного управління. Public administration under modern conditions: concept, features, challenges : колективна монографія. Рига : Baltija Publishing, 2020. С. 82–98. URL: https://dspace.onua.edu.ua/items/d8340401-3379-4647-b2d1-eee32c7bcdb4
2. Богданенко А. І., Романенко Є. О. Професійна етика державного службовця. Понятійно-термінологічний словник : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2024. 136 с.
3. Норми етичної поведінки під час виконання службових обов'язків, доброчесність, комплаєнс-контроль в сфері державної служби : методичні матеріали / Відділ з питань запобігання та виявлення корупції Харківської обласної державної (військової) адміністрації. Харків, 2023. URL: https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1221/122049/Attaches/etichni_normi_metodichni_materiali_2023.pdf
4. Посібник ОЕСР з публічної доброчесності. Париж : OECD Publishing, 2024. URL: https://www.oecd.org/uk/publications/5b2fe28c-uk
5. OECD Public Integrity Handbook. Paris : OECD Publishing, 2020. URL: https://www.oecd.org/en/publications/2020/05/oecd-public-integrity-handbook_598692a5.html
6. Методичні рекомендації щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції / Національне агентство з питань запобігання корупції (оновлена редакція 2024 р.). Офіційна база знань НАЗК. URL: https://wiki.nazk.gov.ua/
7. Державне управління : підручник / С. В. Пєтков, Д. В. Журавльов, Є. Ю. Соболь, І. М. Копотун, М. В. Лошицький, О. С. Дніпров, І. В. Іванов, С. С. Вітвіцький, В. В. Марченко, В. П. Пєтков, О. С. Ховпун, В. А. Бортняк, Л. І. Сопільник, Л. Р. Наливайко, Р. М. Скриньковський, І. М. Вановська, О. Г. Комісаров, Я. В. Кічук, Д. В. Лісний, Н. О. Чудик. Київ : КНТ, 2025. 214 с.

Додаткова література

8. Багрій М., Гречаник Н. Етика в професійній діяльності: її значення та роль. Педагогічна наука і освіта XXI століття. 2024. № 1. С. 18–28.

9. Баран А., Годик І. Етика державного службовця як засіб запобігання та протидії корупції. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2022. № 4 (36). С. 23–29. DOI: 10.23939/law2022.36.023. URL: https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/64317
10. Вайдич Т. Етика ділового спілкування у формуванні моральної культури здобувачів вищої освіти. Перспективи та інновації науки. 2023. № 9 (27). С. 102–111.
11. Максіменцева Н. О., Максіменцев М. Г. Виклики застосування штучного інтелекту у сфері публічного управління, врядування та послуг. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 4. С. 204–213. DOI: 10.32702/23066814.2024.4.204. URL: https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/6408
12. Ніколюк О. В., Савченко Т. В., Родіна О. В. Проблеми та переваги штучного інтелекту як ефективного інституту для розбудови управлінських рішень в публічному управлінні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2023. Т. 34 (73), № 3. С. 124–130. DOI: 10.32782/TNU-2663-6468/2023.3/19. URL: https://pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/3_2023/19.pdf
13. Русецький А. А., Подорожній Є. Ю., Танько А. В., Фролов О. О. Ethical conduct of public servants. Cuestiones Políticas. 2021. Vol. 39, № 71. P. 725–736. DOI: 10.46398/cuestpol.3971.44. URL: https://dspace.univd.edu.ua/items/aae066ca-f651-4a3e-80cd-57fa56b44a59/full
14. Хомишин І. Доброчесність як складова діяльності публічних посадових осіб в контексті боротьби з корупцією. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2021. № 4 (32). С. 62–67. DOI: 10.23939/law2021.32.062. URL: https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/57673
15. Цимбаленко Я. Ю. Інституційні механізми забезпечення етичної поведінки в публічному управлінні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 7. DOI: 10.32702/2307-2156.2025.7.8. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/download/6967/7075/15411

Нормативно-правові акти (у чинних редакціях)

16. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII (у чинній редакції). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18
17. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII (у чинній редакції). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/889-19
18. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 № 2493-III (у чинній редакції). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14
19. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 02.05.2023 № 3077-IX (набирає чинності не раніше ніж через шість місяців з дня припинення або скасування воєнного стану). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3077-20
20. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки : Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX (строк дії Антикорупційної стратегії завершився у 2025 р.; проєкт Антикорупційної стратегії на 2026–2030 роки, законопроєкт № 15230, станом на липень 2026 р. перебуває на розгляді Верховної Ради України). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2322-20
21. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220 (зі змінами; діє до затвердження нової програми на виконання Антикорупційної стратегії на 2026–2030 роки). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/220-2023-%D0%BF
22. Про схвалення Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції на 2026–2030 роки та затвердження операційного плану заходів з її реалізації

	у 2026–2028 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2026 № 626-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/626-2026-%D1%80 23. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158 (у редакції наказу від 20.08.2025 № 116-25). URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/z1203-16 24. Про затвердження Змін до Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 20.08.2025 № 116-25, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.09.2025 за № 1409/44815. URL: https://nads.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-zmin-do-zahalnykh-pravyl-etychnoi-povedinky-derzhavnykh-sluzhbovtsiv-ta-posadovykh-osib-mistsevoho-samovriaduvannia ***Інформаційні ресурси*** 25. Законодавство України : офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua 26. Національне агентство України з питань державної служби : офіційний сайт. URL: https://nads.gov.ua 27. Офіційна база знань Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: https://wiki.nazk.gov.ua